

Indlæg fra SOS mod Racisme til foretrædet i UUI d. 9. april 2013 vedr. L130

SOS mod Racisme har afgivet et langt hørings svar, som vi også har sendt direkte til medlemmerne af UUI, da vi syntes at man var gået for let hen over vores kritik ved sammenskrivningen af hørings svarene i høringsnotatet vedr. L130.

Vi synes, at enhver regering uanset partifarve, burde løse problemet med de asylansøgere, der har siddet fast i asylsystemet i Danmark i årevis. Hvis en afvist asylansøger ikke har kunnet udvises, fx. pga. høj risiko for forfølgelse, tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling i hjemlande som Iran, Irak, Somalia og DR Congo, bør vedkommende have asyl eller en subsidiær status, så at vedkommende kan begynde et reelt liv i Danmark uden for asylsystemet. Det sker imidlertid ikke med dette lovforslag.

SOS mod Racisme mener, at Danmark bør følge Flygtningekonventionen, herunder dens definition af en flygtning i artikel 1a, og UNHCR's anbefalinger, idet vi også har forpligtet os på at samarbejde med UNHCR ved ratificering af tillægsprotokollen fra 1967. En stor del af afvisningerne på asyl skyldes, at Danmark i praksis anvender en skarpere definition af en flygtning, end den, der er nævnt i Flygtningekonventionen, uanset at der i Udlændingelovens § 7 henvises til Flygtningekonventionen. Ligeledes gives beskyttelsesstatus alt for sjældent. Flygtningenævnet har i øvrigt mange gange har måttet ændre sine afgørelser, fordi de ikke stemte overens med domme ved den europæiske menneskerettighedsdomstol. Danmark bør desuden holde op med at presse folk til at skrive under på frivillig hjemsendelse til et land, hvor hjemsendelse vil være refoulement, i strid med international lov, og i L130 i det mindste ikke kræve medvirken til egen hjemsendelse i sådanne tilfælde som asylansøgerens "betaling" for mulighed for at flytte ud af asylcentre eller få arbejde.

Nedenfor er vores generelle større anbefalinger, tillige med Europa-Parlamentets konklusioner fra LIBEs besøg i danske asylcentre i 2008, da de fleste af LIBEs kritikpunkter stadig er relevante.

SOS mod Racisme vil anbefale følgende større ændringer:

- at Danmark bør bruge definitionen af en flygtning, som den er givet i Flygtningekonventionen, og give konventionsstatus, når denne er opfyldt - uanset om den pågældende flygtning har været konkret forfulgt, eller blot nærer en velbegrundet frygt herfor
- at Danmark ikke bør lade beskyttelsesstatus være afhængig af den enkeltes evne til at fremstille en troværdig historie om tidligere overgreb og overgreb på familien, men bør tage den generelle situation i landet eller regionen i betragtning, især vedrørende den gruppe, som asylansøgeren tilhører
- at de facto-status eller en lignende status bør genindføres
- at alle asylansøgere, hvis sag ikke er blevet afgjort, eller som ikke har kunnet sendes tilbage til hjemlandet i løbet af 2-3 år efter indgivelsen af asylansøgningen, bør have en form for asyl. Det gælder ligeledes de asylansøgere, hvis sag er gået i hårdknude, selv om der endnu ikke er gået 2-3 år.
- at reglerne om humanitær opholdstilladelse lempes. Desuden at opholdstilladelsen gives for længere perioder ad gangen og hurtigere gøres permanent
- at de motivationsfremmede foranstaltninger bør afskaffes helt
- at asylansøgerne får ret til at anke et afslag fra Flygtningenævnet til en uvildig domstol i Danmark

- at asylansøgerne får advokathjælp under hele processen, dvs. allerede ved ankomsten til Danmark, før indgivelse af asylansøgning. At de får en kvalificeret vejledning om asylproceduren på et sprog, de kan forstå, bl.a. om vigtigheden af at nævne alle forhold, der kan være af betydning for sagen, fra starten af, om at være helt nøjagtig med de oplysninger, de afgiver, og om at oplyse om evt. udsættelse for tortur og kræve at blive undersøgt herfor
- at interviewet med Udlændingestyrelsen optages på bånd, så fejloversættelser vil kunne identificeres, og at der bruges uddannede tolke, som har tavshedspligt
- at voksne asylansøgere - med undtagelse af åbenbart grundløse asylansøgere - bør have ret til at søge arbejde og flytte uden for centrene så snart, de har søgt asyl – uden krav om medvirken til frivillig hjemsendelse i tilfælde af afvisning
- og at der ikke bør være geografiske begrænsninger i Danmark m.h.t. hvor asylansøgerne kan bo uden for centrene
- at de asylansøgere, der bor uden for centrene, bør kunne få udbetalt et beløb til dækning af deres leveomkostninger
- at den personlige støtte, som gives i centrene til asylansøgere bør omlægges, så der i højere grad er tale om en individuel støtte blandt asylansøgere uden for centrene, og at der samtidig etableres mødesteder for asylansøgerne såsom frivillighuse, kulturhuse, nationale eller internationale foreninger af asylansøgere uden for centrene
- at asylansøgerne bør omfattes af sygesikringen og have ret til at bruge det offentlige sundhedsvæsen
- og at asylbørn og unge bør have ret til at bruge folkeskolen og ungdomsuddannelser, og at skolernes ekstraudgifter ved integration af asylbørnene kompenseres af Udlændingestyrelsen

Europa-Parlamentets komité LIBEs kritik af asylforhold i Danmark

En delegation fra LIBE - EU-Parlamentets udvalg om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender besøgte Danmark og danske asylcentre i april 2008. Rapporten, som var forfattet af delegationens ordfører Martine Roure, blev enstemmigt vedtaget i LIBE i efteråret 2008.

Når udvalgets kritik refereres her, er det fordi de fleste af de forhold, der gav anledning til denne alvorlige kritik fra EU for 5 år siden, stadig gør sig gældende i Danmark i dag, og mange af dem ikke vil blive ændret med det nye lovforslag.

Specielt kritiseres det, at de asylansøgere, der ikke kan sendes tilbage til deres hjemland p.g.a. forbuddet mod refoulement, og blir fortsat presset med negative og – nu også positive "motivationsfremmende foranstaltninger" til at skrive under på frivillig hjemsendelse. Her bliver Danmark anbefalet at give dem en klar juridisk status i lighed med den subsidiære beskyttelse, EU har jo ingen myndighed her p.g.a. Danmarks retslige forbehold.

Det skal bemærkes, at "Statussen med "tålt ophold"" som er nævnt i "Ordførerens konklusioner" nedenunder, refererer til afviste asylansøgere, der ikke kan sendes tilbage til det land, de er flygtet fra. Det omhandler altså ikke kriminelle asylansøgere på "tålt ophold" i Danmark, sådan som den tidligere integrationsminister havde fejlopfattet teksten.

Udvalget var stærkt rystet over, at nogle asylansøgere, inkl. asylansøgere med børn, havde boet i asylcentre i Danmark i mere end 10 år i et juridisk tomrum, og de var bekymrede over at se de voldsomme belastninger, den konstante frygt for udvisning til hjemlandet medførte for asylansøgerne.

Ordførerens konklusioner: (side 10-11 i LIBEs rapport, 2008)

Ordføreren konstaterer, at forholdene på de danske modtagelsescentre generelt er fine takket være Dansk Røde Kors' indsats. Regeringens indsats for at forbedre leveforholdene på centrene har givet konkrete resultater. Ordføreren understreger imidlertid, at modtagelsesforholdene kun kan betragtes som gode, hvis opholdet på centrene er tidsbegrænset. Delegationen er meget bekymret over at se, at nogle familier har boet på centrene i godt ti år. Man kan dog konstatere, at når mennesker tilbringer meget lang tid i centrene, kan modtagelsesforholdene ikke betragtes som acceptable. Det er således ikke en politik, der på tilfredsstillende vis kan garantere de pågældendes værdighed.

Ordføreren understreger, at anvendelsen af internering synes at være begrænset til enkelte tilfælde og under forhold, der synes at være i orden. Hun udtrykker imidlertid bekymring over, at der ikke findes nogen maksimal varighed for interneringsperioden, og over at en ung, gravid kvinde kan være interneret med henblik på udvisning.

Statussen med "tålt ophold" giver store problemer, for personer med denne status er ikke blevet anerkendt som flygtninge og har derfor ikke fået tilladelse til at blive, men anvendelsen af artikel 3 i den europæiske menneskerettighedskonvention forbyder regeringen at sende dem tilbage til deres land. De pågældende fanges i et juridisk tomrum, der forhindrer enhver form for integration i samfundet. Den juridiske uklarhed om deres fremtid er i øvrigt en betydelig stressfaktor for de pågældende, der går i konstant frygt for at blive udvist til et land, hvor de er truede. Ordføreren er særligt bekymret over, at personer, der ansøger om international beskyttelse, selv har ansvaret for at træffe beslutning om deres hjemrejse, fordi regeringen ikke kan træffe denne beslutning på grund af de folkeretlige bestemmelser. Det forekommer paradoksalt at presse disse mennesker til frivilligt at vende tilbage til et land, som Danmark ikke selv kan sende dem tilbage til på grund af folkeretten og indirekte på grund af forbuddet mod enhver for umenneskelig eller nedværdigende behandling. Ordføreren opfordrer den danske regering til at indføre en klar juridisk status for disse mennesker i lighed med den subsidiære beskyttelse for at give dem mulighed for at blive integreret i samfundet.

Ordføreren er særligt bekymret over situationen for mange irakere, der befinder sig på de danske modtagelsescentre, fordi de har fået afslag på deres asylansøgning. Disse personer har boet flere år i Danmark uden anerkendelse og uden en passende form for beskyttelse. Hun opfordrer den danske regering til at udvide sin nuværende politik for genoptagelse af sagerne for de irakiske asylansøgere, der har fået afslag, til alle irakiske asylansøgere i lyset af den nuværende ustabile situation i Irak og for at sikre dem en form for international beskyttelse.

I lyset af disse oplysninger mener ordføreren, at Danmark fremover bør opgive sit forbehold i henhold til protokollen til Amsterdamtraktaten og dermed deltage i alle foranstaltninger i henhold til afsnit IV i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab¹. Eftersom Danmark rent faktisk er en del af Schengen-området og allerede deltager i to af de eksisterende direktiver på asylområdet, vil det være ønskeligt, at landet kan deltage i alle de europæiske instrumenter på asylområdet for at sikre et ensartet beskyttelsesniveau i hele Den Europæiske Union. Selv om Danmark deltog i alle europæiske asylinstrumenter, kunne og burde det opretholde eventuelle gunstigere bestemmelser for at sikre det bedst mulige beskyttelsesniveau for asylsøgere.